

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
	สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	13
	ความหมายของภาวะผู้นำ.....	13
	ความสำคัญของภาวะผู้นำ.....	14
	ทฤษฎีภาวะผู้นำ.....	16
	ประเภทของผู้นำ และคุณลักษณะของผู้นำ.....	29
	องค์ประกอบของภาวะผู้นำ.....	32
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	33
	ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	33
	ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	35
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	37
	องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	41
	แนวปฏิบัติสำหรับผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	51
	แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การ.....	55
	ความหมายของวัฒนธรรมองค์การ.....	55
	ความสำคัญของวัฒนธรรมองค์การ.....	57
	ประเภทของวัฒนธรรมองค์การ.....	60
	ลักษณะของวัฒนธรรมองค์การ.....	63
	วัฒนธรรมสถานศึกษา.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมสถานศึกษา.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	78
งานวิจัยต่างประเทศ.....	78
งานวิจัยในประเทศ.....	80
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	87
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	138
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	138
วิธีดำเนินการวิจัย.....	138
สรุปผลการวิจัย.....	140
อภิปรายผล.....	142
ข้อเสนอแนะ.....	146
บรรณานุกรม.....	148

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	159
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	161
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	169
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....	181
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	187
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	193

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การจำแนกการควบคุมสถานการณ์ในทฤษฎีสถานการณ์ของฟีดเลอร์.....	22
2 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง.....	47
3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตามขนาดสถานศึกษาของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18	88
4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา.....	95
5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวม และรายด้าน.....	96
6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_1)..	97
7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_2).....	98
8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_3).....	99
9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการสร้างแรงจูงใจ (X_4).....	100
10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน.	101
11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความมุ่งหมายของสถานศึกษา (Y_1).....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมอบอำนาจ (Y_2).....	103
13	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการตัดสินใจ (Y_3).....	104
14	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา (Y_4)	105
15	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความไว้วางใจ (Y_5).....	106
16	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความมีคุณภาพ (Y_6).....	107
17	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการยอมรับ (Y_7).....	108
18	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความเอื้ออาทร (Y_8).....	109
19	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (Y_9).....	110
20	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความหลากหลายของบุคลากร (Y_{10}).....	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	112
22 เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	113
23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม.....	114
24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์.....	115
25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการสร้างแรงจูงใจ.....	116
26 เปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	117
27 เปรียบเทียบวัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	118
28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
29	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านความมุ่งหมายของสถานศึกษา.....	121
30	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านการตัดสินใจ.....	121
31	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา.....	122
32	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจ.....	123
33	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านความมีคุณภาพ.....	124
34	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านการยอมรับ.....	125
35	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมองค์การ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านความเอื้ออาทร.....	126
36	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	127
37	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความมุ่งหมาย ของสถานศึกษา (Y_1).....	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
38	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการมอบอำนาจ (Y_2).....	129
39	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการตัดสินใจ (Y_3).....	130
40	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความรู้ลึก เป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา (Y_4).....	131
41	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความไว้วางใจ (Y_5).....	132
42	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความมีคุณภาพ (Y_6).....	133
43	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการยอมรับ (Y_7)...	134
44	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านความเอื้ออาทร (Y_8)...	135

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
45	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต (Y_9).....	136
46	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 ด้านความหลากหลายของบุคลากร (Y_{10}).....	137
47	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 เป็นคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18	182
48	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18.....	184
49	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา.....	188
50	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์การตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18 ด้านวัฒนธรรมองค์การ.....	190